

WRZUĆ TRÓJKĘ!

GAZETA SP NR 3 IM. JANA PAWŁA II W SKOCZOWIE

NR 63/2020

Drodzy Czytelnicy!

Oddajemy w Wasze ręce numer gazety szkolnej poświęcony tematyce świątecznej. Wracamy do Was po dłuższej przerwie i mamy nadzieję, że przyjmiecie nas życzliwie. ☺

Obecny skład zespołu redakcyjnego jest grupką uczniów z klasy 6c oraz uczennicy z klasy 3b stawiających pierwsze kroki na gruncie dziennikarstwa. Nie można im odmówić zapatu do pracy i zaangażowania w czasie wolnym od zajęć lekcyjnych.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia chcemy przybliżyć Wam niektóre aspekty związane z tym pięknym czasem, „pobyć” z Wami, cieszyć się każdą chwilą świąteczną... Życzymy wszystkim błogostawieństwa Bożego i pomyślności w Nowym Roku 2021! Obyśmy spotkali się jak najszybciej. ☺

Redakcja

numer świąteczny

Święta w różnych stronach świata

Wszyscy z pewnością wiemy, jak wyglądają Święta Bożego Narodzenia w Polsce. Jednak czy zastanawialiście się kiedyś, jak wyglądają one w innych krajach? Oto kilka przykładów państw i ich tradycji.

Na początku zajrzyjmy do krajów europejskich.

Austriacy mają zwyczaj dzwonięcia małymi dzwoneczkami o godzinie siedemnastej, co oznacza, że nadeszła pora na kolację wigilijną. Główną potrawą jest karp lub pieczona kaczką, jada się również pierniki, gorące kasztany i pieczone migdały. Po kolacji wszyscy wspólnie śpiewają kolędy.

W Grecji dzieci chodzą przed Wigilią po domach i kolędują, grając na metalowych trójkątach i glinianych bębenkach. Symbolem Świąt jest tam statek przyozdobiony i kolorowo oświetlony. W czasie dość późnej wieszery Grecy spożywają faszerowanego indyka oraz Christopsomo (Chleb Chrystusa) - okrągły bochenek z orzechami.

Hiszpanie budują szopki bożonarodzeniowe, a ich wigilijne menu bywa zależne od regionu: głównym daniem mogą być ryby, jagnięcina lub pieczony indyk. My dzielimy się opłatkiem, a oni

chałwą. Podobnie jak w Polsce, po kolacji idą na Pasterkę. Wigilię kończą śpiewy i tańce na ulicach miast.

Dania to kraj, w którym bardzo ważny jest czas Adwentu, którego symbolami są wieńce i świece-kalendarze pozwalające odliczać dni do Świąt. Tradycyjnie w czasie kolacji spożywana jest tam pieczona faszerowana kaczką, a na deser słodki ryż z cynamonem lub owocami z wiśniowym sosem. Duńczycy stroją choinki małymi chorągiewkami, czerwonymi kwiatami i lampkami.

Finowie zaczynają świętowanie już 21 grudnia, a kończą 6 stycznia. Ich tradycyjne potrawy nie są postne. Należą do nich szynka, zapiekanki warzywne, sałatki ze śledziami i buraczkami. Świątecznym napojem jest grog z czerwonego wina, ziół, rodzynek i migdałów.

A nasi sąsiedzi? W Czechach i na Słowacji, podobnie jak u nas, Wigilia jest dniem postnym. Tradycyjnie spożywa się zupę grzybową (w Czechach) lub kapuśniak (na Słowacji) oraz potrawy z ryb. Ważne miejsce zajmuje również ciasto drożdżowe plecione w warkocz - vánočka. Ludzie dają sobie prezenty, łamią się opłatkiem, zasiadają do wspólnej kolacji oraz biorą udział w uroczystej Mszy Św.

Nasi zachodni sąsiedzi ustawiają w domach adwentowy wieniec z czterema świecami. Niemcy dużo wcześniej od nas stroją choinkę i organizują tradycyjne jarmarki bożonarodzeniowe - Weihnachtsmarkte. 24 grudnia Niemcy zasiadają do kolacji, podczas której królują potrawy z kapusty kiszonej, sałatka kartoflana, pieczona kiełbasa. Znajdujący się pod każdym talerzem pieniędzy ma przynieść dostatek przez kolejny rok. Świątecznym deserem jest ciasto z bakaliami w kształcie dziecka w beciku - Weihnachtsstollen.

W Rosji dominuje prawosławie, więc Boże Narodzenie obchodzone jest później niż u nas - 7 stycznia. Dzieci z lampionami i papierowymi gwiazdkami odwiedzają

domy śpiewając kolędy. Kolacja składa się z 12 potraw, a najważniejszą z nich jest koliva z ziarnem pszenicy, miodu, kaszy, orzechów lub maku i mleka migdałowego albo makowego.

Wyberzmy się teraz w podróż poza Europę. Meksykanie organizują procesje z postaciami Maryi i Józefa poszukującymi noclegu w Betlejem. Dla dzieci wieszają się u sufitu piniatę wypełnioną słodyczami, a prezenty są schowane w kubkach podwieszonych pod sufitem. Meksykanie jedzą w czasie Świąt wędzonego dorsza z papryką, oliwą i grzankami, pieczonego indyka oraz owoce i słodycze.

W Stanach Zjednoczonych nie obchodzi się Wigilii. Rodziny spotykają się 25 grudnia na świątecznym obiedzie z indykiem i szynką. Ulice, domy i sklepy są przystrajane licznymi lampkami i dekoracjami.

W Kolumbii nie ma tradycji ubierania choinki, natomiast świąteczne ozdoby upiększają ulice. Charakterystycznym zwyczajem jest celebrowanie żłóbka wypełnionego piaskiem, mchem i folią z kartonowymi lub ceramicznymi figurkami. Przy szopkach odbywają się modlitwy do Dzieciątka Jezus. Nie ma także wigilijnej wieczerzy, a zamiast tego jest huczna zabawa. Na stołach podaje się indyka, polędwicę drobiową z ananasowo-wiśniowym sosem, lechony, czyli faszerowanego wieprza oraz sałatkę jarzynową.

W Afryce Boże Narodzenie obchodzi się latem. Rodzinna kolacja i kolędowanie to również tamtejsze świąteczne tradycje. Jako główne dania jada się pieczonego kozła lub indyka i ciepły pudding. W Ghanie specjałami są fufu - przecier warzywny i zupa z tropikalnej okry (zielonego warzywa).

Na koniec zagłębmy się do ojczyzny Jezusa - Izraela i Palestyny. W Palestynie Boże Narodzenie jest traktowane jak święto narodowe. Przed Bazyliką Narodzenia Pańskiego z roku na rok powstaje piękna szopka. Ulicami miast przechodzą różne

procesje, odbywają się koncerty i pokazy artystyczne. Betlejem jest miejscem spotkania kilku religii, dlatego jest tutaj wiele tradycji, a potrawy na stołach są rozmaite. Dla Izraelczyków Boże Narodzenie to dzień pracy, jednak wyróżnia się wydarzeniami kulturalnymi. W Nazarecie organizuje się jarmark oraz Paradę Mikołajów z pokazem sztucznych ogni.

opracowali Bartosz i Aleksander

*****

Święty Mikołaj

Święty Mikołaj najczęściej przedstawiany jest jako starszy mężczyzna z długą białą brodą i siwymi włosami.

Według średniowiecznych przekazów żył na przełomie III i IV wieku. Był biskupem Miry. Od dzieciństwa związane z nim były cudowne wydarzenia. Dorastając wyrzekł się kobiet, rozrywek, polityki i handlu, a poświęcił pobożności. Po śmierci rodziców rozdał cały odziedziczony majątek. Stawał w obronie

pokrzywdzonych, wspomagał biednych. Podczas wyborów biskupa w Mirze uradzono, że urząd obejmie pierwsza osoba, która rankiem wejdzie do kościoła, aby się pomodlić. Dzięki interwencji Boga był to Mikołaj.

Słynie z wielu cudów, dzięki którym pomagał bliźnim w potrzebie.

Najstarsza legenda związana ze świętym Mikołajem to opowieść o uratowaniu skazanych na śmierć żołnierzy. Biskup zaświadczył o ich niewinności i

wskazał prawdziwych winowajców.

Inna bardzo popularna legenda dotyczy trzech córek, którym święty podarował skrycie pieniądze na posag. Gdy ich ojciec odkrył, że to pogardzany przez niego Mikołaj wrzucał nocą pieniądze przez okno, podziękował mu zawstydzony i postanowił zmienić swoje życie.

Kolejna legenda opowiada o żeglarzach, którzy podczas sztormu wzywali pomocy Mikołaja. Biskup pojawił się na statku, wydobył go z topieli, nakazał uciszyć się wiatrowi, a potem zniknął. Żeglarze dopłynęli do portu, dotarli do Miry, gdzie w kościele podziękowali Mikołajowi. Ten nakazał im milczenie i skłonił do zmiany obyczajów.

Natomiast legenda o zbożu opowiada o czasach wielkiego głodu. Mikołaj ukazał się we śnie kapitanowi statku i skłonił go do zawinięcia do portu. Wyładowano sto korców zboża, które rozdzielono między głodujących mieszkańców Miry. Gdy statek dopłynął do Konstantynopola, okazało się, że w ładunku niczego nie brakuje.

Obecnie święty przypomina swym wyglądem raczej wielkiego skrzata, który przed Świętami Bożego Narodzenia rozwozi prezenty. Jego sanie ciągną renifery. Mniejsze dzieci przygotowują dla niego ciastka i mleko, które zostawiają obok kominka. Prawie każdy smyk pisze list do świętego Mikołaja, w którym prosi o wymarzone prezenty... A jakie są Wasze? ☺

opracowały Malwina i Nadia, rysunki Malwiny

*****

*****

Dawniej na honorowym miejscu układano pajdę chleba lub czosnek, który uodparniał na choroby, a także pomagał mieć zdrowe zęby, chronił przed czarami, złymi duchami i wampirami (zachęczone długimi, ciemnymi wieczorami mogły przychodzić na ziemię, aby nękać ludzi...).

Kutia, robiona z maku, pszenicy oraz miodu, należała do potraw najpowszechniejszych. Spożywano ją również w czasie styp, dlatego na wigilijnym stole stanowiła symbol dawnych obrzędów ku czci zmarłych, odprowadzanych przez przodków w czasie zimowym.

Tradycyjne potrawy wigilijne w Polsce

Podczas pięknej grudniowej wieczery łamiemy się opłatkiem, składamy sobie życzenia. Po modlitwie oddajemy się spożywaniu 12 potraw, bo tyle według tradycji powinno ich być. Liczba ta wskazuje na 12 apostołów – uczniów Jezusa lub liczbę miesięcy w roku.

Stół wigilijny musiał być zastawiony ziemniakami, potrawami z kapusty, rzepy, grochu, fasoli, maku, grzybów, kaszy, a także plackami, pierogami, suszkami (suszonymi owocami bądź gotowanym z nich kompotem albo zupą). Z kapusty robiono na przykład knysze.

Większość popularnych w przeszłości dań nie istnieje już w domowych, wigilijnych jadłospisach, choć, jak od każdej reguły, jest jeden wyjątek. Kutia przygotowywana i spożywana jest jeszcze w wielu zakątkach kraju, jednak występuje znacznie rzadziej niż kiedyś, często z dodatkiem bakalii czy słodkiej śmietanki.

Obecnie wieczerza wigilijna jest urozmaicona i obfita. Kwestia wyboru potraw zależy od regionu Polski, a także od domu, gdyż każda rodzina ma swoje zwyczaje, tradycje i ulubione przepisy. Popularne są takie dania jak barszcz grzybowy albo buraczany z uszkami, które z kolei robione są z grzybowym farszem. Spożywana jest zupa grzybowa

z kluseczkami, zupa rybna, a czasami wykwintna zupa migdałowa, choć występuje już znacznie rzadziej. Kluski z makiem to także popularne danie. Na stole musi znaleźć się jakaś potrawa z kapusty (np. z grzybami, grochem, w formie gołąbków, jako pierogi) oraz z kaszy.

Kolejnym ważnym elementem jadłospisu są ryby. Wybierane są głównie te słodkowodne - karp, szczupak, sandacz. Przygotowywane są też na różne sposoby śledzie. Potrawy rybne pojawiły się dużo później niż te ze zbóż, warzyw, grzybów i owoców. Oczywiście w dawnych czasach na początku ryby serwowane były jedynie na dworach, w majątnych klasztorach lub w domach rybaków. Na Pomorzu pierwszym daniem wigilijnym był np. gotowany węgorz. Obecnie ryby są głównym daniem w większości domów.

Prysmakami polskiej kuchni są ciasta i desery wigilijne. Polecamy struclę makową jako słynnego kołacza pszennego, który był długi, palczasty na końcach i otoczony przez środek plecionką z ciasta oraz posypany czarnuszką. Tak samo popularny jest staropolski piernik miodowy. W odległych czasach nazywano go piernym ciastem, co znaczyło, że był pieprzny. Mówiono tak, gdyż był przygotowywany z dodatkiem pieprzu i innych aromatycznych przypraw, np. imbiru, cynamonu, goździków

i kardamonu. Wycinano również małe, lukrowane pierniczki. Ich słodko - korzenna woń połączona z zapachem innych dopiero co wyciągniętych z piekarnika ciast, a także gotowanych grzybów i leśnej choinki w pokoju wypełniają domy w dniu wieczery wigilijnej.

Tradycja wypiekania na naszym terenie drobnych ciasteczek sięga czasów panowania Habsburgów i to prawdopodobnie Austriakom mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego zawdzięczają te niecodzienne wypieki, które wciąż stanowią powód do dumy pań domu po obu stronach Olzy. Ile rodzajów ciasteczek wyszło z rąk regionalnych gospodyń? Niektórzy wspominają o setce, jednak współcześnie wyrabia się średnio 20 rodzajów słodkości. Ciasteczka cieszą się ogromną popularnością i są ozdobą stołów podczas wielu uroczystości rodzinnych.

Deser z makiem i miodem, żółtkami, z dodatkiem bakalii i kroplami rumu to następny specjał. Podawany jest zwykle z kruchymi ciasteczkami, dawniej robionymi z mąki razowej i miodu, nazywanymi kmchalcami, tłuczeńcami bądź łamańcami. Na stole wigilijnym jest pod dostatkiem słodyczy, orzechów, świeżych albo suszonych owoców i bakalii. Często, jak dawniej, przyjmują one formę kompotu owocowego z suszonych śliwek, jabłek i gruszek.

Na koniec należy podkreślić, że istnieje stary obyczaj mówiący, że trzeba koniecznie spróbować każdej potrawy, niezależnie od tego, czy się ją lubi, czy też nie. W ten sposób okazuje się szacunek płodom ziemi i pokarmom,

które się z nich robi. Przestrzeganie tej tradycji miało zapewniać wypełnione zapasami spiżarnie i ustrzec przed głodem.

opracowała Milena

*****

Ciekawostki związane

z Bożym Narodzeniem

- * Piosenka „Jingle Bells” została napisana w 1857 roku przez Jamesa Lorda Pierponta na Święto Dziękczynienia, dopiero później zaczęto ją śpiewać przed Bożym Narodzeniem.
- * Wizerunek świętego Mikołaja lecącego saniami powstał w 1819 r. i został stworzony przez Washingtona Irvinga - jednego z najślawniejszych pisarzy w Ameryce.
- * Dom towarowy Montgomery Ward stworzył Rudolfa renifera jako sztuczkę marketingową zachęcającą dzieci do kupowania ich świątecznych kolorowanek.

* Amerykańska oficjalna narodowa choinka świąteczna znajduje się w parku King's Canyon w Kalifornii. Choinka ma ponad 90 metrów wysokości.

* W 2010 roku w okresie Świąt Bożego Narodzenia rząd Kolumbii udekorował dżunglę światłami. Drzewa zapaliły się...

* Recykling choinki? Niektóre ogrody zoologiczne zbierają choinki i używają ich jako pożywienia dla zwierząt.

* Amerykańscy naukowcy obliczyli, że Mikołaj musiałby odwiedzić 822 domy na sekundę, aby dostarczyć wszystkie prezenty w Wigilię na całym świecie.

* Pierwsze kartki bożonarodzeniowe zostały zamówione przez urzędnika Sir Henry'ego Cole'a w Londynie w 1843 roku. Jedna z nich została sprzedana za 8469 funtów w 2014 roku.

* Słowo „kolęda” oznacza taniec lub pieśń uwielbienia i radości. Były one śpiewane przez wszystkie cztery pory roku, ale tylko tradycja śpiewania ich na Boże Narodzenie przetrwała do dzisiaj..

wyszukali Bartosz i Aleksander

Wywiady z Babcią Marysią oraz Babcią Danutą przeprowadziły wnuczki – Oliwia, Weronika i Dominika.

Z kim spędzano kiedyś święta?

B.M.: W gronie najbliższej rodziny.

B.D.: Święta spędzano z rodziną.

Co się kiedyś jadło podczas Wigilii?

B.M.: Zupę grochową z ziemniakami, zupę rybną ze struclą, sałatkę jarzynową, rybę (karpia), kapustę z grzybami, ciasto makowe, jabłecznik drożdżowy, jabłka, pomarańcze, kompot z suszonych owoców, opłatki, miód i orzechy.

B.D.: Zupę grzybową, zupę rybną, barszcz czerwony, kaszę jaglaną, rybę, orzechy, opłatek, owoce, sałatkę.

Jak kiedyś strojono choinkę?

B.M.: Choinka była strojona cukrowymi laseczkami, bombkami, tańcuchem z kolorowych papierów. Choinka była żywa, przybrana białą watą higieniczną, były też sztuczne ognie na choince i lampki na klamerkę.

B.D.: Choinkę strojono domowymi cukierkami, ciasteczkami,

świeczkami.

Jakie kiedyś dostawato się prezenty?

B.M.: W czasach, gdy obchodziłam święta jako dziecko, był niedostatek, wszystkiego brakowało. Jako prezent często otrzymywałam owoce, po które trzeba było stać godzinami w długich kolejkach.

B.D.: Prezentów zazwyczaj się nie dostawato, ponieważ większość ludzi nie miała zbyt dużo pieniędzy. Jeżeli ktoś naprawdę zastużył, dostawato kilka owoców.

Ile byto kiedyś potraw?

B.M.: Na stole wigilijnym musiało być 12 potraw.

B.D.: Według tradycji musiało być 12 potraw.

Jakie byto tradycje?

B.M.: Tradycją byto i jest dodatkowe nakrycie dla przybysza, sianko i pieniądze pod obrusem, na stole stały świece, krzyż i leżało Pismo Święte.

B.D.: Sianko pod obrusem, świeca na stole, dodatkowe nakrycie dla gościa.

Kiedy strojono choinkę?

B.M.: W Wigilię rano była strojona choinka.

B.D.: Choinka była strojona rano lub przed południem 24 grudnia.

Kiedy otwierano prezenty?

B.M.: Prezenty otwierano zaraz po kolacji wigilijnej.

B.D.: Rodzice pozwalali otwierać prezenty po kolacji wigilijnej.

Czy ozdabiano dom na Święta?

B.M.: Nie byto takiego zwyczaju.

B.D.: Nie ozdabiano domu na Święta.

Jak dużo byto śniegu?

B.M.: Śniegu byto bardzo dużo, zimy byty bardzo mroźne.

B.D.: Śniegu byto nawet do dwóch metrów.

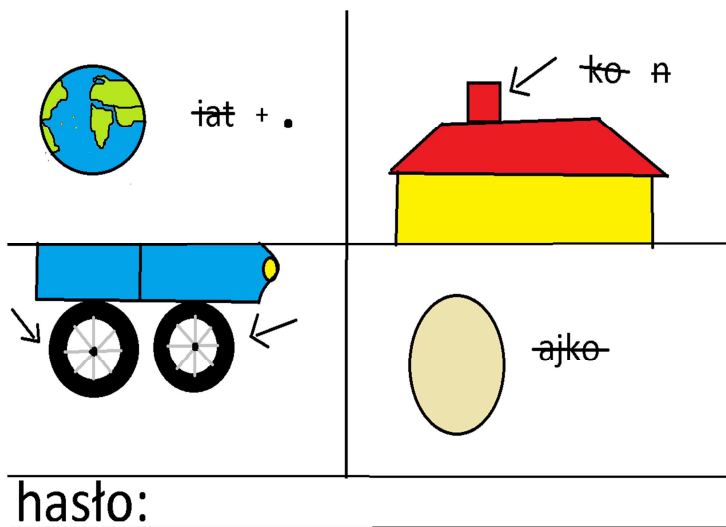
Dziękujemy za rozmowę! ☺

Pora na zabawę!

Rozwiąż rebus i krzyżówkę.

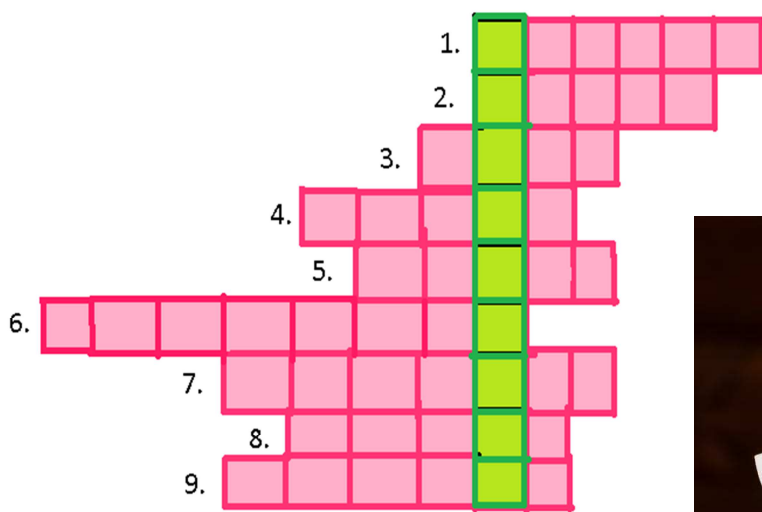

Natalia kl. 3b

Skład redakcji:

Dominika 6c
Malwina 6c
Milena 6c
Nadia 6c
Natalia 3b
Oliwia 6c
Weronika 6c
Aleksander 6c
Bartosz 6c

Opieka redakcyjna: **Agnieszka Krysta**

1. Mogą być Wielkanocne lub Bożonarodzeniowe.
2. Jeździ się na nich m. in. na stokach
3. Najchłodniejsza pora roku.
4. Można z niego ulepić bałwana.
5. Jeździ się na nich na lodowisku.
6. Dostajemy je pod choinkę.
7. Świąteczne drzewko
8. Siedząc, zjeżdżamy nimi z górki.
9. Jest ze śniegu, i ma nos z marchewki.

Natalia kl.3b

